

Omnibus Krakowa i Małopolski

część: Małopolska
grudzień 2009/styczeń 2010

OBSERWATOR
BIURO BADAŃ SPOŁECZNYCH

O badaniu Omnibus Krakowa i Małopolski

Omnibus Krakowa i Małopolski jest wielotematycznym sondażem społecznym przygotowanym i realizowanym przez Katedrę Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego, Biuro Badań Społecznych „Obserwator” i niezależnych ekspertów. Celem projektu jest **regularny monitoring opinii publicznej w regionie** oraz dostarczanie wiedzy dla mieszkańców Krakowa i Małopolski oraz instytucji bezpośrednio wpływających na rozwój miasta i regionu. Przy długofalowej realizacji projektu możliwe będzie obserwowanie trendów istotnych zmiennych i przynajmniej częściowe wypełnienie obecnego deficytu regularnych badań skoncentrowanych na problemach naszego regionu.

Warunki zamówienia i wykorzystania badań

Cytowanie wyników badania dozwolone jest wyłącznie z podaniem źródła i instytucji realizujących projekt Omnibus Krakowa i Małopolski. Możliwe jest także **zamawianie pytań** w kolejnych edycjach badania oraz **pogłębionych analiz** na już zebranych danych przez media, instytucje publiczne, biznesowe i naukowe. Kontakt w tej sprawie: bbs@obserwator.com.pl lub barometr@kj.org.pl.

Metoda

Omnibus Krakowa i Małopolski realizowany jest techniką wywiadu telefonicznego. Badanie, którego wyniki przedstawia niniejszy raport, zostało zrealizowane w dniach 4.12.09 do 12.01.10 na 1000-osobowej próbie dorosłych mieszkańców Małopolski przy losowym wyborze numerów telefonicznych. Przy tej liczebności dla próby prostej losowej maksymalny statystyczny błąd oszacowania wynosi ok. +/- 3 proc. na poziomie ufności 95 proc.

Próba składała się z dwóch części: 500-osobowej podpróby mieszkańców Krakowa (wyniki z tej części zostały opisane w raporcie „Omnibus Krakowa i Małopolski, część: Kraków”) i 500-osobowej podpróby mieszkańców pozostałej części Małopolski. Cała próba była warstwowana według płci (K, M) i wieku (18-34, 35-55, 55+). Dla zapewnienia reprezentatywności wielkość warstw dla płci i wieku ustalono proporcjonalnie do liczby ludności w danej kategorii w populacji według danych GUS. Wyniki zostały dodatkowo zważone poststratyfikacyjnie (metodą RIM-weight) z uwzględnieniem trzech kategorii wykształcenia (podstawowe i zawodowe, średnie, wyższe i policealne) oraz podregionów (krakowski, nowosądecki, oświęcimski,

tarnowski, miasta Nowy Sącz i Tarnów, oraz miasto Kraków)¹. Ostatecznie zatem odsetki kategorii płci, wieku, wykształcenia i podregionu w próbie odpowiadają odsetkom tych kategorii w populacji całej Małopolski. Dokładny opis struktury próby zawiera Aneks.

---

¹ Podregion krakowski: powiat krakowski, bocheński, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki; podregion nowosądecki: powiat gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański; podregion oświęcimski: powiat chrzanowski, olkuski, oświęcimski, suski, wadowicki; podregion tarnowski: powiat tarnowski, brzeski, dąbrowski.

Małopolska w oczach mieszkańców regionu

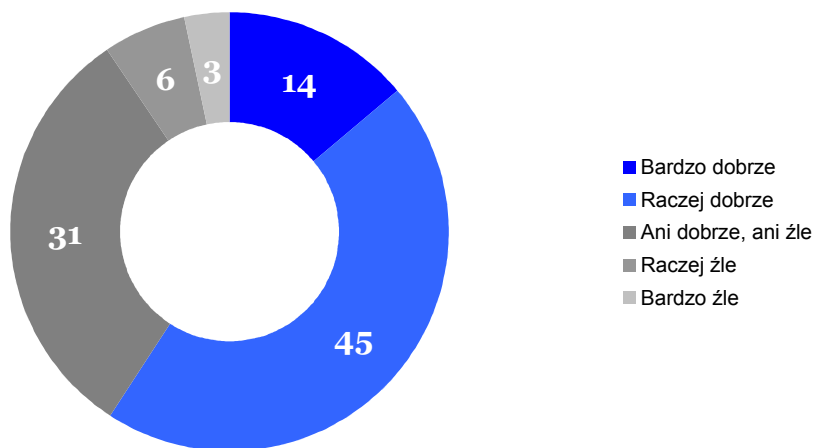

Zasadniczą częścią badania było zebranie opinii Małopolan na temat życia w regionie – jego jakości, problemów doświadczanych przez mieszkańców oraz sposobu postrzegania przez nich Małopolski.

JAKOŚĆ ŻYCIA W MAŁOPOLSCE

Podstawowym ogólnym wskaźnikiem jakości życia w region są odpowiedzi respondentów na pytanie „Jak ogólnie rzecz biorąc żyje się Panu(i) w Małopolsce?” udzielane na skali od 5 („bardzo dobrze”) do 1 („bardzo źle”). Wyniki badania z grudnia 2009 pokazują, że 59 proc. mieszkańców Małopolski jest zadowolonych z życia w swoim regionie (45 proc. z nich twierdzi, że żyje im się w Małopolsce „raczej dobrze”, a 14 proc. że „zdecydowanie dobrze”). Zdecydowanie negatywnie oceniło jakość życia w regionie 3 proc. badanych, a odpowiedź „raczej źle” wybrało 6 proc. z nich. Duży, bo sięgający 31 proc., był odsetek badanych niezdecydowanych, wybierających odpowiedź „ani dobrze, ani źle”.

Jak ogólnie rzecz biorąc żyje się Panu(i) w Małopolsce? (w proc.)

Ogólnie zatem ocena jakości życia w regionie jest dość wysoka. Bardzo wyraźne są jednak różnice między największymi miastami (Krakowem, Tarnowem i Nowym Sączem) a resztą regionu. O ile w Krakowie odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” udzieliło odpowiednio 26 i 53 proc. badanych, to w pozostałej części regionu było to, odpowiednio, 12 i 42 proc.

respondentów. Z kolei odpowiedzi negatywnych, „raczej źle” i „bardzo źle”, udzieliło jedynie odpowiednio 4 i 1 proc. krakowian, a 7 i 4 proc. mieszkańców reszty Małopolski.

Tylko minimalnie niżej od krakowian oceniali jakość życia w regionie mieszkańcy Tarnowa i Nowego Sącza²: odpowiednio 20 i 57 proc. z nich uważa, że w Małopolsce żyje im się „bardzo dobrze” i „raczej dobrze”, a po 3 proc. uważa, że „bardzo źle” i „raczej źle”. Blisko średniej dla regionu oceniali jakość życia w Małopolsce respondenci z podregionu oświęcimskiego, natomiast znacznie poniżej średniej mieszkańcy pozostałych podregionów (przy ujęciu Tarnowa i Nowego Sącza jako osobnej kategorii), w wypadku których łączny odsetek odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze” oscylował między 44 a 45 proc. W Małopolsce widoczne są zatem – stanowiące ogólną prawidłowość w badaniach jakości życia – dysproporcje między jakością życia w dużych miastach a mniejszych miastach i na wsi.

Analiza wyników świadczy o tym, że pytanie „Jak ogólnie rzecz biorąc żyje się Panu(i) w Małopolsce?” dotyczy tak naprawdę dwóch aspektów – nie tylko jakości życia w regionie, ale także jakości życia w ogóle. Skłonność do pozytywnej oceny maleje wraz ze wzrostem wieku, a rośnie wraz z zamożnością gospodarstwa domowego i wykształceniem.³ Oceny były także bardziej pozytywne w największych miastach regionu. Czynniki te, jak potwierdza wiele badań, związane są z indywidualną jakością życia, niezależnie od miejsca zamieszkania. W odpowiedziach na pytanie o jakość życia w Małopolsce odzwierciedlają się jednak także czynniki specyficznie regionalne i lokalne. Świadczy o tym np. związek odpowiedzi na to pytanie z oceną działania władz gminy oraz oceną pracy policji (im niżej były oceniane, tym niższa była ocena jakości życia).

OCENA USŁUG PUBLICZNYCH I GŁÓWNE PROBLEMY REGIONU

Osobny zestaw pytań służył badaniu opinii na temat usług publicznych, których jakość jest szczególnie ważna i odczuwalna dla mieszkańców, a które jednocześnie pozostają pod mniejszą lub większą kontrolą władz samorządowych. Swoje zadowolenie z każdej z usług respondenci oceniali na skali od 1 („jestem zdecydowanie niezadowolony/a”) do 5 („jestem zdecydowanie zadowolony/a”). Średnie wyniki powyżej 3 świadczą o przewadze ocen pozytywnych, a poniżej 3 o dominacji ocen negatywnych.

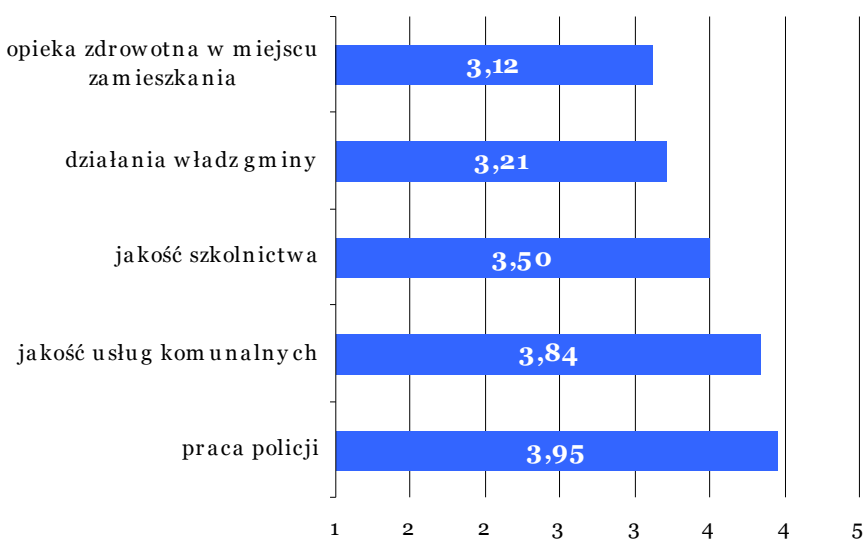
² Liczebności podprób w poszczególnych podregionach były jednak niewielkie, stąd do uzyskiwanych w nich wyników należy podchodzić z ostrożnością.

³ O ile nie podano inaczej, w tekście wymieniane są jedynie zależności istotne statystycznie.

Mieszkańcy Małopolski najwyżej oceniają pracę policji (średnia 3,95) oraz jakość usług komunalnych (średnia 3,84). Wyraźnie niżej, choć wciąż przeważnie pozytywnie, oceniana jest jakość szkolnictwa⁴ w miejscu zamieszkania (średnia 3,5) i działania władz gminy⁵ (średnia 3,21), a najniżej spośród badanych usług opieka zdrowotna w miejscu zamieszkania (średnia 3,12). Podkreślmy, że w przypadku oceny pracy policji oraz opieki zdrowotnej oceny te były wyraźnie wyższe w regionie niż w jego stolicy, a przypadku jakości usług komunalnych nieco niższe.

Ocena jakości usług publicznych w Małopolsce

(wykres przedstawia średnie z odpowiedzi udzielanych na skali od 1- „jestem zdecydowanie niezadowolony/a” do 5 – „jestem zdecydowanie zadowolony/a”)

Zadaliśmy również pytanie otwarte o problemy, którymi zdaniem Małopolan powinny się zająć władze regionu („Proszę wymienić trzy najważniejsze problemy, którymi Pana(i) zdaniem powinny się obecnie zająć władze Małopolski?”). Respondenci mogli udzielać swobodnych, nieograniczonych konkretną listą odpowiedzi, wymieniając do trzech problemów. Wypowiedzi przepisane dosłownie przez ankierów zostały następnie podzielone na kilkanaście możliwie spójnych kategorii. Poniżej prezentujemy wyniki najpierw oddzielnie według sumy odpowiedzi

⁴ Proszono o ocenę szkolnictwa bez uniwersytetów i szkół wyższych.

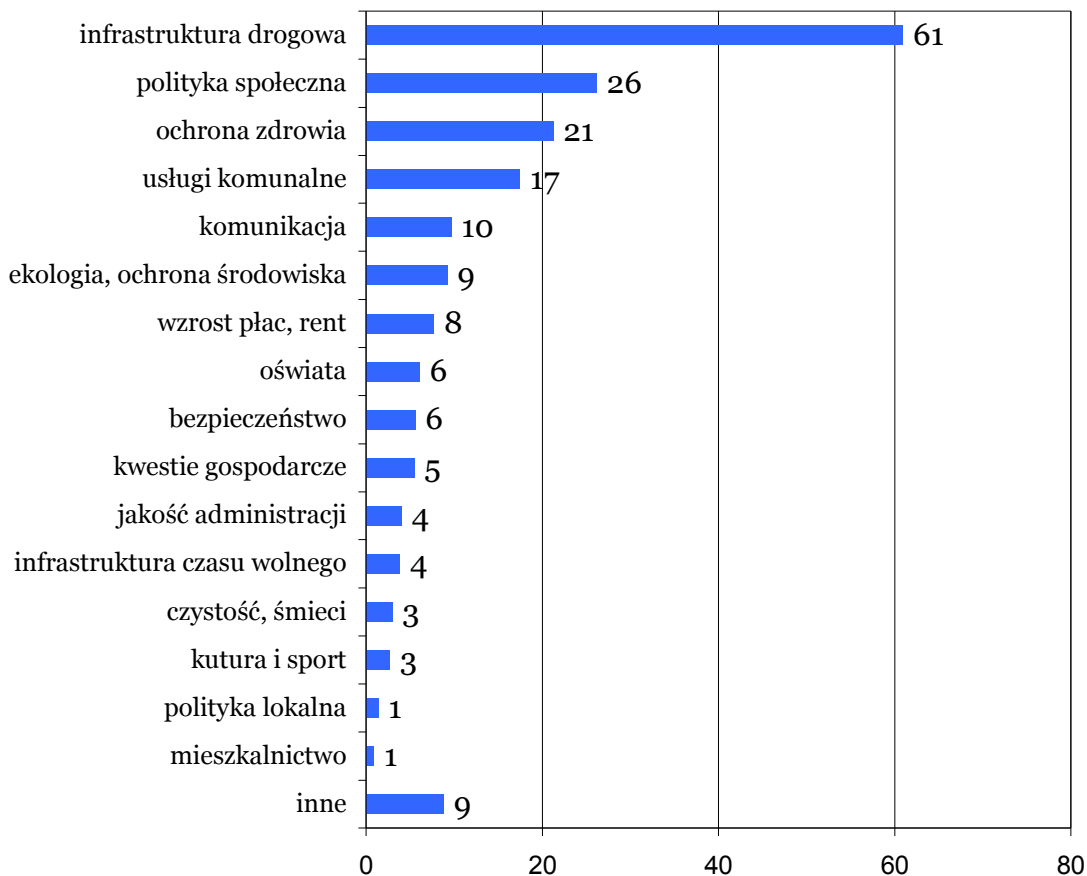
⁵ Nie pytano o osobną ocenę działania wójtów i rad gminy wychodząc z założenia, że przeciętnemu respondentowi trudno oddzielić kompetencje tych organów władzy samorządowej.

na wszystkie trzy pytania (co daje możliwie pełny przegląd problemów regionu w opiniach jego mieszkańców), a później według odpowiedzi udzielonych na pierwszym miejscu (a zatem prawdopodobnie najważniejszych dla respondentów).

Najczęściej wymienianym problemem Małopolski (takiej odpowiedzi udzieliło 61 proc. respondentów) jest infrastruktura drogowa (drogi, chodniki, parkingi, oświetlenia ulic). W ramach tej kategorii najczęściej wskazywano na jakość dróg. Należy podkreślić, iż respondenci wyrażali te opinie na przełomie grudnia i stycznia, a więc na początku okresu intensywnych opadów śniegu a jeszcze przed najsilniejszymi, niszczącymi nawierzchnię dróg mrozami.

Najważniejsze problemy Małopolski

Odpowiedzi na pytanie otwarte: „Proszę wymienić trzy najważniejsze problemy, którymi Pana(i) zdaniem powinny się obecnie zająć władze Małopolski?”. Wykres przedstawia procent respondentów wymieniających problem z danego obszaru. Można było udzielić do trzech odpowiedzi, stąd procenty nie sumują się do 100. Braki odpowiedzi pominięto.

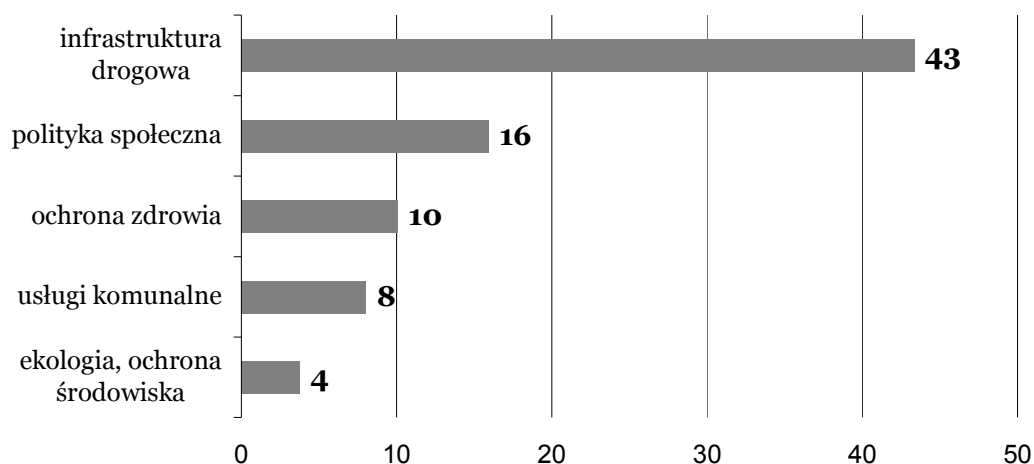

Drugą pod względem liczby wskazań, ale wymienianą znacznie rzadziej niż infrastruktura drogowa, kategorią problemów była polityka społeczna – 26 proc. respondentów uznało, że władze powinny się nią obecnie zająć. W ramach polityki społecznej najczęściej wskazywano na problem bezrobocia (tak odpowiedziało 22 proc. respondentów). Co piąty badany uskarża się na ochronę zdrowia, a w szczególności na słaby dostęp do lekarzy. Ciągłe istotnym problemem jest także jakość usług komunalnych, którą wymieniło 18 proc. badanych. Komunikacja (najczęściej wskazywana przez krakowian) dla ogółu mieszkańców regionu wydaje się być mniej ważnym problemem – wymienił ją co dziesiąty respondent. W dalszej kolejności badani wymieniali problemy związane z ekologią i ochroną środowiska (znacznie częściej niż krakowianie). Bezpieczeństwo – na trzecim miejscu zdaniem respondentów mieszkających w stolicy regionu – wymieniane było przez mieszkańców Małopolski znacznie rzadziej (6 proc.).

Niemal identyczny jest „ranking” problemów wskazywanych przez respondentów jako pierwsze, a więc prawdopodobnie najpoważniejszych i najbardziej dolegliwych. Na początku najczęściej wymieniano infrastrukturę drogową (43 proc. wskazań), w dalszej kolejności politykę społeczną (16 proc.), ochronę zdrowia (10 proc.), usługi komunalne (8 proc.) i ochronę środowiska (4 proc.).

Najważniejsze problemy Małopolski – pierwsza odpowiedź, Top 5

(pytanie otwarte, wykres przedstawia procent respondentów wymieniających problem z danego obszaru jako pierwszą z trzech możliwych odpowiedzi, pominięto braki odpowiedzi)

Powyższe zestawienie nie musi naturalnie odpowiadać wszystkim głównym problemom regionu – jest raczej efektem „szybkiej refleksji” respondentów wskazujących problemy subiektywnie

najbardziej dla nich ważne i uciążliwe w codziennym życiu. Nie jest zatem głosem eksperckim, ale wyrazem opinii zwykłych obywateli i potencjalnie cenną wskazówką zarówno dla władz regionu, jak i środowisk pracujących nad programami politycznymi na nadchodzące wybory.

„PORTRET” MAŁOPOLSKI

Na zakończenie omówienia tej części badania przedstawiamy swoisty portret Małopolski w oczach jej mieszkańców. Powstał on na podstawie odpowiedzi respondentów na otwarte, a więc umożliwiające podanie swobodnych odpowiedzi, pytanie: „Proszę wymienić trzy określenia, które Pana(i) zdaniem najlepiej pasują do Małopolski?”. Respondenci mogli wymienić do trzech określeń, które następnie pogrupowano w spójne kategorie.

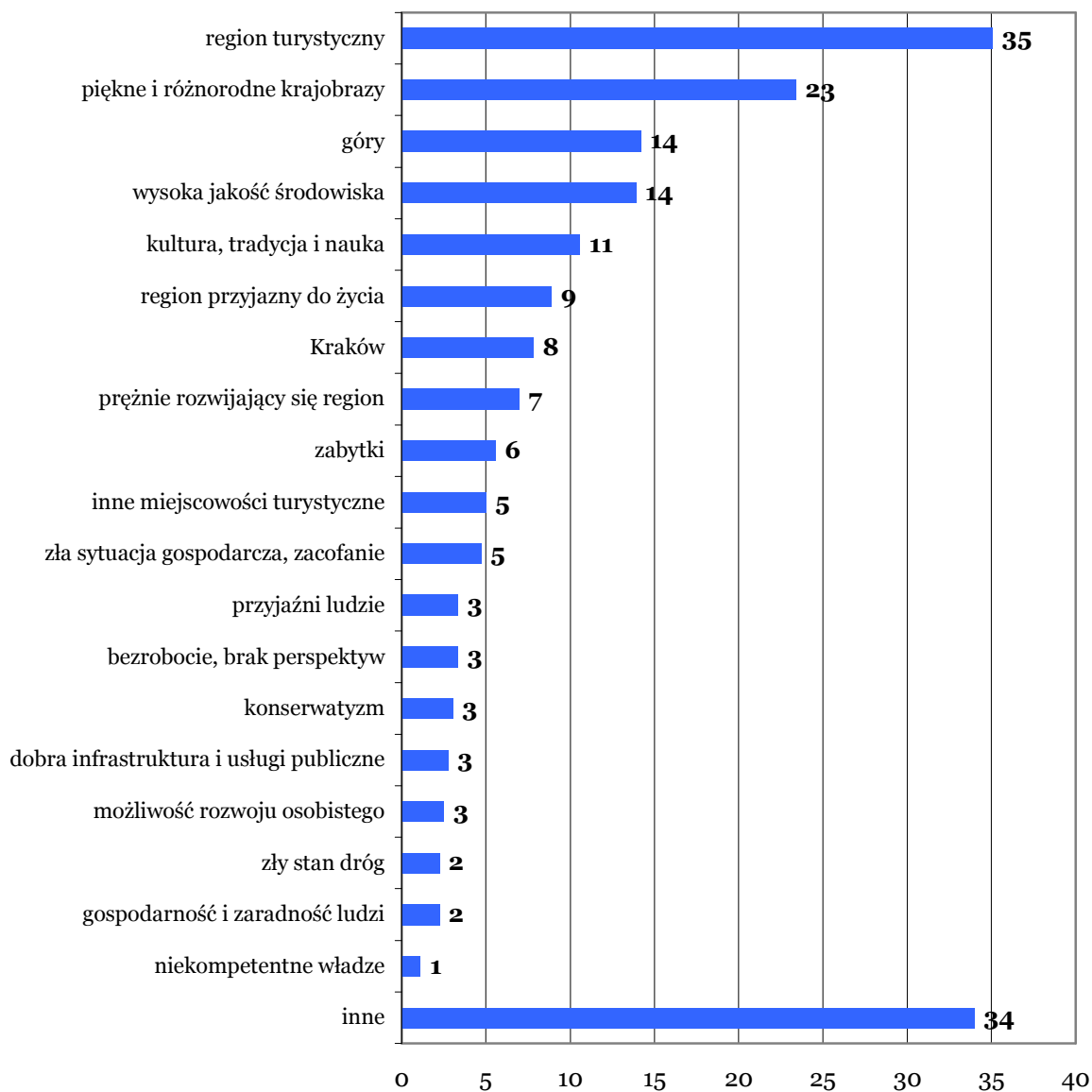
Ponad 1/3 respondentów uznała, że Małopolski charakteryzuje określenie „region turystyczny”. Co więcej, odpowiedzi sklasyfikowane w innych kategoriach również są w dużym stopniu związane z turystyką i przyrodą: 23 proc. badanych wymieniło „piękne i różnorodne krajobrazy”, a po 14 proc. „góry” i „wysoką jakość środowiska”. Wydaje się zatem, że mieszkańcy Małopolski uważają środowisko naturalne i związane z nim walory turystyczne za cechy charakterystyczne a jednocześnie istotne wartości regionu.

11 proc. respondentów postrzega Małopolskę jako region kultury, tradycji i nauki; 8 proc. kojarzy ją z Krakowem, a 6 proc. z zabytkami. Wymiar „historyczny” regionu jest zatem zauważany przez istotny odsetek badanych, tym bardziej, że zapewne miała go na myśl także część osób wskazujących na jego turystyczne walory. Różnie natomiast badani postrzegali Małopolskę pod względem jakości życia. Dla części charakterystyczną cechą regionu jest fakt, że jest „przyjazny do życia” (9 proc.) czy „prężnie rozwijający się” (7 proc.). Niektórzy wskazywali ją jednak jako region, który cechuje przede wszystkim zła sytuacja gospodarcza i zacofanie (5 proc.) lub bezrobocie i brak perspektyw (3 proc.). Opinie na ten temat są zatem niejednoznaczne.

Ogólnie jednak dominuje wrażenie, że wśród mieszkańców Małopolski przeważają pozytywne skojarzenia dotyczące regionu. Spośród dziewiętnastu kategorii odpowiedzi tylko cztery mają negatywne zabarwienie. Można pokusić się o stwierdzenie, iż mieszkańcy lubią Małopolskę i dobrze się im w niej żyje. W kategorii „inne”, do której zaliczono aż 34 proc. odpowiedzi dominowały pozytywne przymiotniki, takie jak „dobra”, „interesująca”, „fajna”.

Określenia najlepiej pasujące do Małopolski

(pytanie otwarte, wykres przedstawia procent respondentów wymieniających dane określenie, można było udzielić do trzech odpowiedzi, stąd procenty nie sumują się do 100, pominięto braki odpowiedzi)

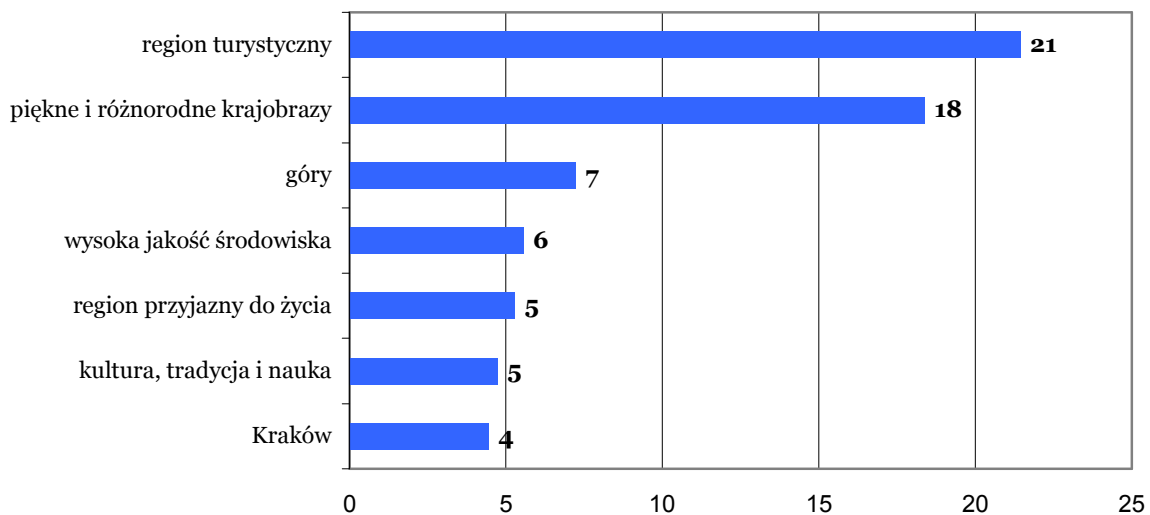

Kolejność skojarzeń wymienianych na pierwszym miejscu (a więc zapewne najsilniejszych) jest podobna do rankingu wszystkich udzielonych odpowiedzi. Na pierwszym miejscu najczęściej pojawiała się określenie Małopolski jako regionu turystycznego (21 proc.). W dalszej kolejności wymieniano: „piękne i różnorodne krajobrazy” (18 proc.), „góry” (7 proc.) i „wysoką jakość środowiska” (6 proc.). 5 proc. respondentów uznało Małopolskę przede wszystkim za „region

przyjazny do życia”. Taki sam odsetek badanych kojarzył go przede wszystkim z „kulturą, tradycją i nauką” i z „Krakowem”.

Określenia najlepiej pasujące do Małopolski – pierwsza odpowiedź, Top 7

(pytanie otwarte, wykres przedstawia procent respondentów wymieniających dane określenie jako pierwszą z trzech możliwych odpowiedzi, pominięto braki odpowiedzi)

Mimo, że Małopolska kojarzy się nam raczej pozytywnie, nie wydaje się żeby te skojarzenia miały silne, związane z tożsamością zakorzenienie. Regiony stworzone 10 lat temu na mocy decyzji administracyjnej dopiero konstruują swój wizerunek, w oderwaniu od tożsamości historycznych, np. galicyjskiej. Małopolanie zdają się postrzegać województwo przede wszystkim jako produkt turystyczny. W zdecydowanej mniejszości są określenia związane czy to z kulturą, czy – *last but not least* – z jej naukowym i gospodarczym potencjałem. Brak też wskazań związanych z cechami mieszkańców (choćby stereotypowych). Najwyraźniej jesteśmy skutecznie „sformatowani narodowo”, a tożsamość „jestem Małopolaninem” prawdopodobnie pojawiłaby się daleko za „Polakiem” i „krakowianinem” czy „tarnowianinem”. To o tyle ciekawe, że statystyki wskazują na bardzo duże zróżnicowania między województwami, za czym chyba nie nadąża samoświadomość ich mieszkańców.

Małopolska polityczna

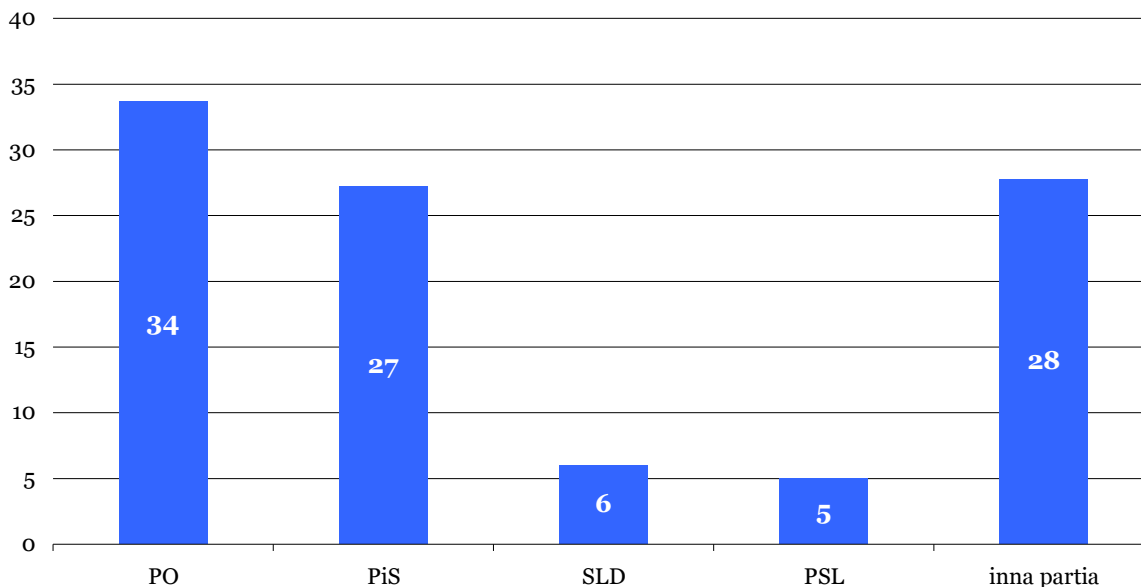
W tej edycji Omnibusa Krakowa i Małopolski dosyć szczegółowo zbadaliśmy preferencje polityczne Małopolan. Zmierzyliśmy poparcie w potencjalnych wyborach do Sejmu i Senatu, do Sejmiku, na urząd Prezydenta Miasta Krakowa oraz do Rady Miasta Krakowa (te dwa ostatnie znalazły się w raporcie z części krakowskiej badania).

SEJM I SENAT RP

Gdyby wybory do Sejmu i Senatu RP odbywały się na przełomie roku 2009 i 2010 (a więc w czasie realizacji badania), w Małopolsce zwyciężyłaby Platforma Obywatelska RP, zdobywając 34 proc. głosów. PiS osiągnąłby wynik 27 proc., SLD 6 proc., zaś PSL – 5 proc.

PO ma tradycyjnie większe poparcie wśród młodych wyborców, wygrywając z PiS stosunkiem 41 proc. do 16 proc. Wśród wyborców powyżej 34 roku życia poparcie dla dwóch największych

Na kandydatów której partii w wyborach do Sejmu i Senatu głosował(a)by Pan(i), gdyby wybory odbywały się w najbliższą niedzielę? (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

partii jest bardzo zbliżone: Prawo i Sprawiedliwość wygrywa z Platformą Obywatelską symboliczną przewagą 32 do 30 proc. wśród wyborców w wieku 35-54 lata oraz 33 do 31 proc. wśród wyborców najstarszych. Poparcie dla PO rośnie też wraz z wzrostem wykształcenia respondentów. Za tą partią opowiada się 26 proc. badanych z wykształceniem podstawowym i zawodowym, 36 proc. ze średnim i 46 proc. z wyższym i policealnym. Elektorat PiS wiąże z poziomem wykształcenia odwrotna zależność: poparcie wynosi 32 proc. wśród osób najslabiej wykształconych, 25 proc. wśród osób z wykształceniem średnim, 21 proc. wśród najlepiej wykształconej grupy obywateli. Wyniki te są zgodne z prawidłowościami obserwowanymi na poziomie całej Polski.

Deklarowana frekwencja wyniosła 73 proc. Z tego 47 proc. respondentów odpowiedziało „zdecydowanie tak” na pytanie „Czy weźmie Pan(i) udział w najbliższych wyborach do Sejmu i Senatu RP?” (w samym Krakowie było to 57 proc.), zaś „raczej tak” wybrało 25 proc. Małopolan (21 proc. krakowian⁶). Większy odsetek osób zmotywowanych do udziału w wyborach jest zatem wśród mieszkańców stolicy regionu. Rzeczywista frekwencja w skali województwa zapewne nie przekroczyłaby 55-60 proc. (w rekordowym roku 2007 do wyborów poszło 56 proc. uprawnionych do głosowania). Chęć oddania głosu jest większa wśród wyborców starszych i lepiej wykształconych.

WYBORY SAMORZĄDOWE

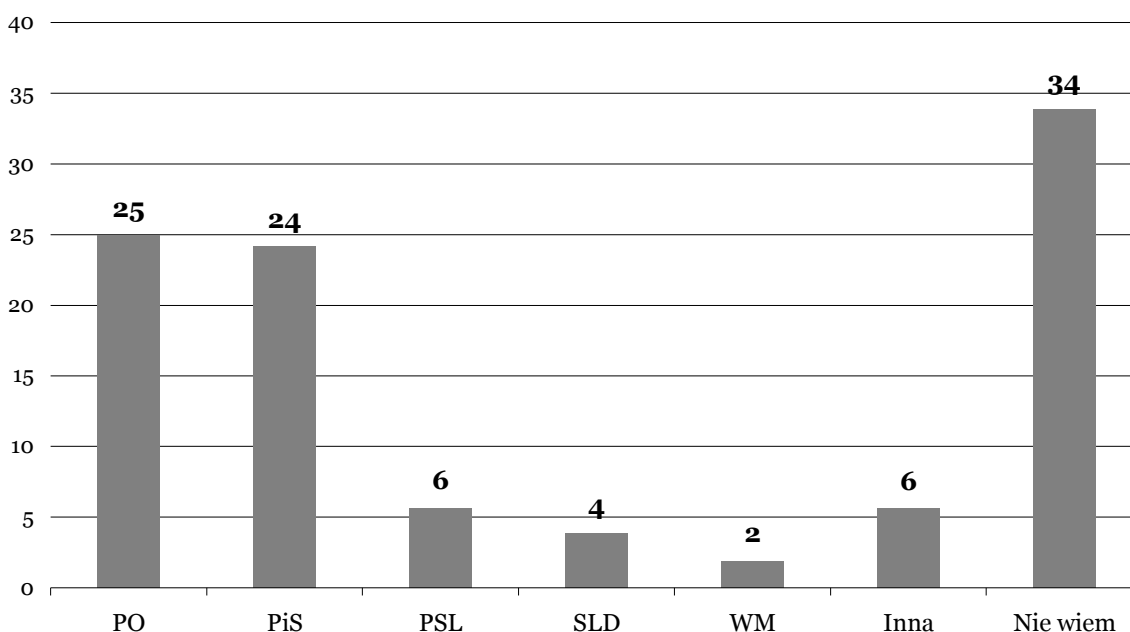
Deklarowana frekwencja w wyborach samorządowych wynosi w Małopolsce 73 proc. (w tym 51 proc. respondentów odpowiedziało „zdecydowanie tak”), do tego wyniku powinniśmy jednak podchodzić z podobną ostrożnością jak w wypadku wyborów krajowych. W wyborach samorządowych w 2006 roku rzeczywista frekwencja w Województwie Małopolskim wyniosła 46,1 proc. Silniejszą motywację do udziału w wyborach mają kobiety – 55 proc. z nich jest zdecydowanych pójść na wybory, wobec 47 proc. mężczyzn. Co ciekawe, wbrew obiegowym opiniom elektoraty PO i PiS są podobnie zmotywowane do udziału w wyborach samorządowych – w obydwu wypadkach odsetek osób odpowiadających „zdecydowanie tak” lub „raczej tak” wynosił niemal dokładnie 90 proc.

---

⁶ Niewielkie różnice w wartościach w porównaniu z raportem „Omnibus Krakowa i Małopolski, część: Kraków” są efektem nieco innego sposobu ważenia danych dla całego województwa.

Poparcie dla dwóch największych partii w wyborach do Sejmiku Wojewódzkiego jest niemal identyczne – w sondażu głosowanie na PO deklarowało 25 proc. respondentów, a na PiS 24 proc. Przewaga nad pozostałymi partiami jest ogromna: tylko 6 proc. Małopolan deklaruje głosowanie na PSL, a 4 proc. na SLD, a 2 proc. na Wspólnotę Małopolską⁷. Na inną partię chcieliby zagłosować 6 proc. badanych, a 34 proc. nie ma jeszcze zdania.

Na kandydatów której listy wyborczej w wyborach do Sejmiku Wojewódzkiego głosował(a)by Pan(i), gdyby wybory odbywały się w najbliższą niedzielę? (w proc., dotyczy respondentów którzy zadeklarowali udział w wyborach)

Wśród osób młodych (18-34 lat) największym poparciem cieszy się Platforma Obywatelska, na którą chcieliby głosować 33 proc. z nich (na PiS 16 proc.). Wśród wyborców w średnim wieku zdecydowanie wygrywa Prawo i Sprawiedliwość, na które głos chcieliby oddać 29 proc. wyborców w tym wieku (na PO 18 proc.). W grupie osób powyżej 54 roku życia poparcie dla obu partii jest zbliżone – 28 proc. wybiera PiS, a 26 proc. PO. Zgodne z oczekiwaniami są także preferencje wyborców w podziale na wykształcenie. Wśród osób posiadających wykształcenie

⁷ Warto zauważyć, że potencjał WM nie jest związany z jej nazwą (jej politycy ostatnio startowali z list PiS), a z nazwiskami swoich liderów, szczególnie Marka Nawary, który osiągnął w 2006 roku drugi indywidualny wynik w województwie. Stąd rzeczywiste poparcie dla WM zapewne byłoby wyższe niż wskazuje sondaż.

podstawowe i zasadnicze zawodowe wygrywa PiS, popierane przez 29 proc. z nich (PO wybiera 20 proc.); wśród wyborców z wykształceniem średnim PO popiera 28 proc. badanych (PiS 21 proc.), a wśród osób w wykształceniu wyższym 34 proc. (PiS 17 proc.).

PO wygrywa z PiS-em w Krakowie (37 do 20 proc.), podregionie krakowskim (26 do 21 proc.), oświęcimskim (27 do 20 proc.) oraz w Tarnowie i Nowym Sączu (30 do 23 proc.). Przewaga PiS nad PO jest natomiast wyraźna w podregionie nowosądeckim (31 do 16 proc.), a jeszcze większa w tarnowskim (37 do 12 proc.). Należy jednak pamiętać, że liczebności podprób w poszczególnych podregionach były niewielkie, stąd do wyników należy podchodzić z ostrożnością. Większy odsetek osób deklarujących poparcie dla Platformy jest także wśród osób zadowolonych z działań władz gminy oraz deklarujących, że żyje im się w Małopolsce dobrze. Z kolei potencjalni wyborcy PiS częściej deklarują niezadowolenie z działania władz gminy i z jakości życia w regionie.

Indeks Nastrojów Konsumentckich (INK)

Stalą częścią Omnibusa Krakowa i Małopolski będzie Indeks Nastrojów Konsumentckich mieszkańców regionu monitorowany w rytmie kwartalnym. Indeks tworzony jest na podstawie uśrednionych odpowiedzi respondentów na pięć pytań dotyczących sytuacji gospodarczej w kraju i w ich gospodarstwie domowym⁸. Wartości indeksu zmieniają się od -100 do +100, dodatnie świadczą o optymizmie, a ujemne o pesymizmie badanych.

Tabela na kolejnej stronie prezentuje wartości Indeksu Nastrojów Konsumentckich z podziałem na wskaźnik ogólny, wskaźnik oceny sytuacji ekonomicznej kraju i wskaźnik oceny sytuacji ekonomicznej gospodarstwa. Najbardziej pesymistyczne oceny dotyczą sytuacji kraju (średnia: -18 pkt.), zwłaszcza oceny sytuacji w momencie badania (grudzień 2009/styczeń 2010) w porównaniu z sytuacją sprzed roku. Aż 50 proc. mieszkańców Małopolski uważa, że sytuacja ta jest gorsza, a tylko 11 proc., że lepsza niż rok wcześniej. Tylko nieco mniej pesymistycznie oceniana jest sytuacja ekonomiczna we własnym gospodarstwie domowym (średnia: -14,9): 37 proc. mieszkańców regionu uznało ją za gorszą, a 12 proc. za lepszą niż rok wcześniej. Najbardziej prawdopodobną przyczyną tych pesymistycznych ocen są odczuwane skutki spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego – punktem odniesienia jest przecież przełom lat 2008/2009, kiedy o kryzysie można było raczej usłyszeć niż go odczuć.

Wyraźnie mniej pesymistycznie mieszkańcy Małopolski patrzą w przyszłość, choć w tym wypadku oceny optymistyczne i pesymistyczne pozostają tylko w równowadze. 28 proc. respondentów sądzi że w nadchodzącym roku sytuacja gospodarcza w kraju się poprawi, a 30 proc. że się pogorszy. Większy optymizm wiąże się z oceną sytuacji we własnym domu: 28 proc. badanych spodziewa się jej poprawy, a 23 proc. pogorszenia w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Te iskiereki optymizmu nie przekładają się jednak jeszcze na plany zakupu środków trwałych, takich jak samochód, sprzęt TV i AGD czy mieszkanie. Plany tego rodzaju na nadchodzący rok ma 30 proc. mieszkańców Małopolski, a 64 proc. jest przekonanych, że takich zakupów nie dokona.

---

⁸ Pytania dotyczące sytuacji w kraju: Czy, w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy, obecna sytuacja gospodarcza w naszym kraju jest Pana(i) zdaniem... (- lepsza, - taka sama, - gorsza); Czy, Pana(i) zdaniem, sytuacja gospodarcza w naszym kraju w ciągu najbliższych 12 miesięcy... (- poprawi się, - nie zmieni się, - pogorszy się). Pytania dotyczące sytuacji w gospodarstwie domowym: Czy, w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy, obecna sytuacja materialna w Pana(i) domu jest Pana(i) zdaniem... (- lepsza, - taka sama, - gorsza); Czy, Pan(i) zdaniem, sytuacja materialna w Pana(i) gospodarstwie domowym w ciągu najbliższych 12 miesięcy... (- poprawi się, - nie zmieni się, - pogorszy się); Czy w Pana(i) gospodarstwie domowym planuje się w ciągu najbliższych 12 miesięcy kupić jakieś przedmioty trwałego użytku? (- tak, - nie wiem, trudno powiedzieć, - nie). W każdym pytaniu odpowiedź optymistyczna ma wartość +1, pesymistyczna -1, a neutralna 0. Wyniki są następnie uśredniane i przemnażane przez 100.

Indeks Nastrojów Konsumenckich [INK]			Korelacje ⁹
			dochód
Wskaźnik Ogólny	średnia	-16,1 pkt.	0,41
	95 proc. przedział ufności dla średniej	[-20 pkt.-12 pkt.]	
Wskaźnik Oceny Sytuacji Ekonomicznej Kraju	średnia	-18 pkt.	0,27
	95 proc. przedział ufności dla średniej	[-23 pkt.;-13 pkt.]	
Wskaźnik Oceny Sytuacji Ekonomicznej Gospodarstwa	średnia	-14,9 pkt.	0,44
	95 proc. przedział ufności dla średniej	[-19 pkt.;-10 pkt.]	

Bardzo interesujące są różnice w wartości Indeksu Nastrojów Konsumenckich w podregionach Małopolski. Największymi optymistami są mieszkańcy Tarnowa i Nowego Sącza (średnia wartość Wskaźnika Ogólnego +5 pkt.). Nieco gorzej oceniają sytuację ekonomiczną mieszkańcy podregionu oświęcimskiego (-6 pkt.) oraz miasta Krakowa (-11 pkt.)¹⁰. Wyraźnie bardziej pesymistyczni są mieszkańcy nowosądeckizny (-20 pkt.), podregionu krakowskiego (-28 pkt.) i tarnowskiego (- 30 pkt.).

⁹ Dochód: tau-b Kendalla; wykształcenie: r Pearsona. Wszystkie korelacje istotne statystycznie.

¹⁰ Drobną różnicą wartości w stosunku do poprzedniego raportu Omnibus wynika z nieco innego sposobu ważenia.

ANEKS: Struktura próby

		Populacja	Próba przed ważeniem	Próba po ważeniu
Płeć (w proc.)	kobiety	51,5	54	54,2
	mężczyźni	47,6	46	45,8
Wiek (w proc.)	18-34	32,3	32,8	32,5
	35-55	34,5	32,8	32,9
	55+	32,3	34,4	34,6
Wykształcenie (w proc.)	podstawowe + zasadnicze zawodowe	50,5	22,8	52,3
	średnie	26,1	45	27
	wyższe lub policealne	19,9	31,7	20,6
Podregion (w proc.)	krakowski	20,2	10,0	20,2
	m. Kraków	24,6	50,0	24,6
	nowosądecki (bez m. Nowy Sącz)	19,5	14,0	19,5
	oświęcimski	19,4	10,0	19,5
	tarnowski (bez m. Tarnów)	10,1	8,0	10,1
	Tarnów i Nowy Sącz	6,2	8,0	6,2

Dane na temat płci, wieku i liczbie mieszkańców dzielnic w populacji pochodziły z Głównego Urzędu Statystycznego. Dane na temat wykształcenia w populacji z badania sondażowego „Diagnoza Społecznej” dla respondentów z Małopolski (wielkość próby n=2735). Wyniki zostały zważone poststratyfikacyjnie metodą RIM.

Opracowanie:

Katedra Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego

Realizacja badania:

Biuro Badań Społecznych „Obserwator”

Koncepcja badania, analiza danych i redakcja raportu:

Agnieszka Otręba

Wojciech Przybylski

Seweryn Rudnicki

Aleksandra Skworzec

Dariusz Szklarczyk

Współpraca:

Przemysław Budziło

Cytowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych podanych w tym raporcie jest dozwolone za podaniem źródła.

Copyright by BBS Obserwator i Klub Jagielloński